

Barraca de vinya del cim del puig de Sant Valentí

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Monpeità (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament	Camí de Sant Benet, dalt el puig de Sant Valentí, en un camp de l'esquerra a 100 m.

Coordenades:

Latitud:	41.74772
Longitud:	1.88855
UTM Est (X):	407589
UTM Nord (Y):	4622363

Classificació

Número de fitxa	08213-141
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 010A00049
Fitxes associades:	
<u>Muntanya del Montpeità</u>	
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa:	dt., 14/02/2006 - 01:00

Descripció

Barraca construïda a dalt el cim del puig de Sant Valentí. És la primera construcció que trobem seguint el camí que mena a Sant Benet a la banda esquerra, a uns 100 m. Es tracta d'una construcció de planta quadrangular encarada a llevant aixecada amb una tipus d'aparell format per carreus quadrangular i rectangular força ben disposats amb les cantonades reforçades per carreus de més mida superior oferint un aspecte de gran solidesa. El gruix dels murs és de 43 cm. Les seves mides són de 3,24 m d'amplada x 3,06 m de llargada. L'alçada fins a l'arrencada de la volta és de 1,70, i la seva alçada total és de 2,58 m. L'obertura de la porta es fa amb una llinda monolítica, que sosté una obertura de 70 cm d'amplada x 145 cm d'alçada. Compta amb dues finestres obertes a les façanes nord i sud. Com a característica excepcional cal destacar la presència d'un pou al seu interior. Hi ha indicis que poden fer pensar que hi havia una pica de pedra adossada amb morter a la barraca. L'aigua es deuria treure per una de les finestres ja que té certa inclinació cap enfora i, a l'interior, a l'altre cantó de la finestra, hi ha una mena de calaix de pedra, en el qual s'hi deuria abocar el líquid.

Història

L'origen de les barraques de vinya és incert, si bé al buscar-lo a la tècnica constructiva de la pedra seca, que es remunta a la prehistòria, quan s'optà per substituir els materials simples: fusta i elements vegetals, per pedra. Des de època neolítica, i ibèrica són nombrosos els exemples de tradició constructiva utilitzant aquest tipus de tècnica constructiva. La utilització de la pedra seca en les construccions d'hàbitats rurals no és exclusivament ibèrica, sinó que segurament podríem trobar referències en cada època, no solament de l'antiguitat. Les construccions en pedra seca- aplicades als marges i les barraques de vinya- han originat diverses teories sobre la seva procedència. Així, per una banda hi ha els que opinen que aquest tipus de construcció es remunta a la tradició de monuments megalítics, i d'altres que el remunten a l'edat mitjana, establint un lligament entre les construccions circulars de clons i repobladors de les zones de la Marca Hispànica i les barraques de vinya. Es tractaria doncs d'una continuïtat constructiva dels habitatges medievals. Les barraques de vinya que existeixen actualment al Pla de Bages no tenen una antiguitat inferior al segle XVIII. La majoria es van aixecar al llarg del segle XIX i principis del segle XX coincidint amb l'expansió extraordinària de la vinya. D'aquí la denominació de "barraques de vinya". La construcció era feta en moltes ocasions per mans expertes, i per persones anomenades "barracaires", que procedents d'altres comarques com la Cerdanya, combinaven la feina de pagès amb la de constructors de marges i barraques. Malgrat tot, la feina sempre era seguida directament pel pagès. En altres ocasions, la barraca era aixecada directament pel pagès. La funció d'aquestes construccions era la d'acollir els estris i les eines necessàries pel conreu de la vinya, ja que aquesta podia trobar-se a varies hores de distància a peu de la casa del pagès. La possessió d'una barraca permetria al pagès guardar les eines i no haver de carregar amb elles d'una banda a l'altra. També permetria l'aixopluc del pagès en cas de pluja o de massa calor, i inclús passar una nit si s'esqueia. La majoria d'elles foren abandonades vora la dècada del 1930 quan el conreu de la vinya començà a anar a la baixa.

Bibliografia

FERRER I ALÓS, LL. (1998). La vinya al Bages. Mil anys d'elaboració de vi. Col. Monogràfics nº 19. CEB. Manresa. FERRER I ALÓS, LL. (1992). Vinya, fil·loxera, propietat i demografia de la Catalunya Central. CEB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Barraques de vinya al terme de Sant Fruitós. CECB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994).

"Model d'estructura agrària bagenca: Sant Fruitós de Bages al llarg del segle XVIII" . Actes del Congrés: Els paisatges de la vinya. Manresa 24-26 d'octubre de 2003. CEB. Pàg. 91-105. SOLER I BONET, J. (1994). Les barraques de vinya. CECB. Manresa.

